

ELISE IN ZEELAND

Een trieste gebeurtenis vormde de aanleiding tot een bloedstollend mooie opname van pianist en componist Douwe Eisenga voor het inmiddels bekende TRPTK label. Piano solo; voor de componist geen vanzelfsprekendheid, net zo min als het omgaan met alle technische data die TRPTK engineer en masteraar Brendon Heinst hanteert om zijn hoge opnamekwaliteit en resolutie te bereiken. Maar het verhaal achter 'For Mattia' trekt de nuchtere Zeeuw nog wel het meest uit zijn comfort zone.

Het gegeven is bekend en omgeven door romantiek en ontroering: het kunstwerk als ode aan de vrouw, vaak een geliefde, al dan niet onbereikbaar, of een moeder, dochter. Voorbeelden te over in de kunstgeschiedenis. Pablo Picasso met zijn eindeloze harem. Gustav Mahler met zijn Alma, voor wie hij, onder meer, het beroemde Adagietto uit de 5-de symphonie componeerde. Maar het bekendste voorbeeld is nog wel 'Für Elise' van Ludwig van Beethoven. Er wordt verondersteld dat het om het nichtje van de componist zou gaan. Maar de waarheid is dat we niet weten wie Elise was. Er wordt zelfs in twijfel getrokken of Beethoven het zelf wel heeft geschreven. Hoe dan ook, het verhaal achter 'For Mattia' is van een totaal andere orde. 'Mattia' staat voor Mattia Muilwijk, een vrouw die op haar

28-ste besluit uit het leven te stappen, na een jarenlange kwelling met stemmen in haar hoofd, waaraan geen ontsnappen mogelijk (b)lijkt. Douwe Eisenga heeft de vrouw nooit gekend, wel haar vader. Het kunstenaarsechtbaar Janpeter Muilwijk en Katja Bosch verzoekt de componist een jaar na het overlijden van Mattia een stuk te schrijven als erbetoon aan hun dochter. 'For Mattia' componeert Eisenga voor piano en voert het stuk zelf uit tijdens de première, die wordt bijgewoond door de opdrachtgevers en lotgenoten. Het stuk slaat aan, trekt de aandacht van Radio 4 en de Concertzender en is inmiddels ook in andere uitvoeringen bekend geworden, zowel van andere pianisten als op andere instrumenten, waaronder harp en vibrafoon. De componist trekt ook de aandacht van het team van TRPTK. De handen

worden ineengeslagen. Maar dan moet er wel een album rond 'For Mattia' worden samengesteld. Brendon Heinst neemt zeventien stukken op. Negen worden geselecteerd. Piano solo, uitgevoerd door de componist, met als titel het gelijknamige eerbetoen aan Mattia Muilwijk.

Douwe en het vertrouwen

Douwe Eisenga heeft aan het conservatorium gestudeerd, hoofdvak compositie, bijvak piano. Hij voelde zich destijds prima in die rol. "Al die pianisten om me heen speelden toch veel beter dan ik". Het vergaat de componist goed na zijn studie. Om het gezin te onderhouden komen er nevenbanen en -baantjes aan te pas, maar zijn werk vindt aftrek. De composities worden uitgevoerd door velen, waaronder het Aurelia Sax4tet, Slagwerkgroep Den Haag, Cello Octet Amsterdam, harpiste Lavinia Meijer. De opdracht van Mattia's ouders trekt Douwe, inmiddels 57, uit zijn comfort zone, in meerdere opzichten. Nuchtere Zeeuw, Groninger van origine, man van weinig woorden, geen flauwekul, zeker niet over zijn eigen werk. En dan dat verzoek. Als vader van drie kinderen staat de realiteit van het gegeven ver weg, maar de peilloze emotie zo dichtbij. En dan de rol die hij als uitvoerend musicus moet gaan spelen. Douwe de componist staat opeens in de schijnwerpers als Douwe de pianist die zijn eigen stukken vertolkt. "Als 57-jarige voel ik me net een debutant". De HVT-lezer weet inmiddels dat TRPTK en Brendon Heinst staan voor opname, editen, mixen en masteren in de eredivisie. Microfoons, plaatsing, registratie, bekabeling, signaalbewerking, stroomvoorziening, AD/DA conversie, versterking, weergave: alles in de hoogste kwaliteit, met de beste apparatuur, op de hoogste resolutie, met de meest indrukwekkende specificaties. Het gaat allemaal grotendeels aan Douwe Eisenga voorbij. "Ik vertrouw die jongens, komt wel goed".

Ben van Leliveld

Tot 'die jongens' behoort ook Ben van Leliveld, die zich met de akoestiek in de opnameruimte en het ontwerp van de akoestiek in de Utrechtse studio van TRPTK bezighoudt. De ruimte waarin de pianostukken zijn opgenomen is uiteraard van groot belang en dat geldt, vanzelfsprekend, ook voor de vleugel. Dan spreekt de pianist zich wel degelijk uit. Bewust is niet gekozen voor een kraakheldere Steinway ("zo metalig") of een Bösendorfer, maar een HHD-275 vleugel, gestemd, geïntoneerd en geleverd door Henk Hupkes. De presentatie van het album voor de pers - in feite een pre-release voor de daadwerkelijke lancering in april, in Groningen - geschiedt in de studio van TRPTK, waar ook de bewerking, mixing en mastering heeft plaatsgevonden. Het is mijn eerste bezoek aan de studio in Utrecht. In alle onnozelheid veronderstel ik er een vleugel en een opnameruimte aan te treffen. Een eerste blik leert dat dit niet eens mogelijk is. De piano zou naar binnen getakeld moeten worden en de ruimte is niet echt geschikt voor opname, zeker niet van een vleugel. Nee, we worden getrakteerd op het eindresultaat zoals het in een surround opstelling klinkt. Voor dat doel staan er vijf KEF Blade 2's, in het Verenigd Koninkrijk door de mannen van KEF zelf als kwintet samengesteld. 'Surround' is in dit verband de akoestiek van de ruimte waarin is opgenomen en het stereobeeld van de Hupkes, grotendeels vanuit het perspectief van de pianist. Drie Hegel H30's sturen de luidsprekers aan. Ik ontwaar ook de fameuze Merging Technologies AD/DA conversie. Van Furutech is de bekabeling en power conditioning.

Keith en Keulen

Om alle aanwezigen in de gelegenheid te stellen het album op de meest ideale plek te beluisteren, wisselen we bij toerbeurt de plek af achter de digitale mengtafel. Het eerste

dat opvalt is de mooie ruimte die inderdaad 'om je heen' zit. Opvallend is ook de klank van de vleugel. Brendon heeft in zijn introductie enthousiast verteld over de aanvankelijk toegepaste parametrische eq. en multiband compressie (terwijl Douwe nog maar eens een slokje neemt en vol belangstelling het plafond bestudeert) om al even enthousiast te melden dat vervolgens is besloten vrijwel terug te keren naar de oorspronkelijke klank. Alle opnames zijn gedaan in DXD (352.8 kHz / 32 bit) in 5.1 surround. Alle masters komen direct van de originele DXD studio master, zonder dynamische compressie of limiting van het signaal, zoals we gewend zijn van TRPTK. Wat we niet gewend zijn van het label is dat 'For Mattia', jawel, ook op vinyl gaat verschijnen. Terug naar het luisteren. De vleugel klinkt zeer warm, bijna omfloerst, en lijkt inderdaad in niets op de moderne en meestal gebruikte Steinway. Brendon heeft gebruik gemaakt van verschillende microfoontechnieken, met een paar dat toch ook vrij dicht op de snaren gericht stond. Desondanks is er nooit sprake van een felle attack. Sfeer, klank en akoestiek doen me wat denken aan het fameuze 'The Köln Concert' van Keith Jarrett, de improvisatiehit van de jaren zeventig die menig liefhebber van popmuziek over de pianodrempel heeft getrokken.

Sereen

Maar we zijn inmiddels bijna 45 jaar verder en TRPTK

bewijst in volle glorie dat de registratie in het digitale domein een enorme vlucht heeft genomen. Bovendien, Keith Jarrett improviseert terwijl Douwe Eisenga zijn vastomlijnde composities van blad speelt. Van de eerste is bekend dat hij destijds zeer ontevreden was over de kwaliteit van de vleugel waarop hij zijn te improviseren meesterwerk moest gaan uitvoeren. Stiekem bekruipt me het 'wat als' gevoel tijdens het luisteren in de studio. Zou Keith Jarrett niet eigenlijk veel liever deze klank hebben gewild voor zijn beroemde opname? We zullen het nooit weten. Wat wel duidelijk is: Douwe Eisenga heeft met het team van TRPTK prachtig werk geleverd. De akoestiek van de laatste van de negen tracks op 'For Mattia' sterft langzaam uit, in surround. De gelijknamige track was reeds de eerste. Toch blijven we aan het eind enigszins beduusd achter door de sfeer en de wetenschap onder welke omstandigheden de compositie tot stand is gekomen. Enthousiast? Zeker! Maar toch overheerst ook een zeker sereen gevoel, althans bij mij. Ik heb het album als CD mee naar huis mogen nemen. Uiteraard kan er worden gestreamd en, als gezegd, 'For Mattia' komt ook uit op vinyl. Maar ik zou ervoor willen pleiten om vooral de concertagenda van de componist, inmiddels multidisciplinair uitgegroeid tot volwaardig uitvoerend musicus, goed in de gaten te houden. 'For Mattia', van Douwe Eisenga. Prachtig!

[Meer informatie op www.trptk.nl](http://www.trptk.nl)